

(Saint Martin, Nouveau dictionnaire de géographie universelle, Reclus, IV, 474, 479, 654.) *Булгар-Маден*, рудници въ Булгарь-дагъ (Reclus, IX, 475). *Булгар-магалѣ* въ Брусѣ (съобщение на В. Канчовъ въ Книж. Друж., зас. отъ 26. мартъ 1899. Прѣпорець, 31 мартъ с. год.) || 1. *Булгар.*: *булгаръ, булкар, булгаръ*, *Sbst.* cuir, spec. cuir de Russie, телятинъ. Zenker, I. n. 207. — Mikl. T. El. II. 18. Juchten. | 2. *Булгаръ Mandoline*, Eine art Laute oder Mandoline mit Draht-seiten. Zenker, p. 207.)

XXVI. Перс., 1. *Булгаръ*, nom. urbis et regionis B. Vullers, Lex pers. lat. p. 258. || *Булгар.* *Булгаръ*, corium coloratum bene olens et undulatum; *булгаръ* corium russicum bubulum a Bulgar, Bulgaria, ubi tales pelles concinnantur sic dictum F. Vullers p. 258.

XXVII. Маджарски. *Bolgar*, българинъ и български, *bolgáruł, болгарски.* Ballagy, Wb. 79. || **Геогр.** *Bolgar-ország* България. *Bolgar Cserged.* (1306: Csergeod, Csergewd *Bulgaricum*, Cserged *Bulgarij*, Csergewd *Bulgarici Villa* *Bolgar Cserged* 1399). Милет. Седм. Бълг. Сбм. XIII. p. 184. *Bolgar Teleb*, българско поселение въ Банатъ. *Bolgarszek*, махала въ Брашовъ.

XXVIII. Чувашки: *Булгар.* (заемка отъ третия периодъ отъ тат.) име на страната, народа и на главния градъ на българския съюзъ. *Булгаръ-далоке*, български народъ. *Зол.* „Ознакомленіе съ фонетикой и формами чувашкаго языка“ (p. 13).

XXIX. Вотячки. *Бигеръ* = татаринъ. Золотничій, Корн. Чув. Рус. Слов. p. 245., Сѣщо, Лингв. Зап. p. 35., В. В. Григорьевъ, Древн. Города 41. Золотничій съглежда името българинъ (бигер) и въ Бярии. || **Геогр.** *Бигершан*, т. е. български или татарски гробища въ прѣдѣлитъ на глазовския уѣздъ. Много отъ тѣхъ бидоха открити отъ П. Г. Первухина. (Н. И. Смирновъ, Вотяки, p. 48.) Гдѣто сега се намиратъ тия гробища, нѣма ни слѣда отъ татари (бигер). Смирновъ прѣдполага че сѣ принадлежали на българското население, изтрѣбено отъ вотяцитъ и татаритъ.

XXX. Китайски. Въ китайската, собственно монголската, карта отъ 1331 год. (Yüan-King shi ta tien si pei pi fi li ta) името на града Булгаръ е предадено *Bu-sz' a-sh*, споредъ Вретшайндера (p. 81—84)²⁾ погрѣшно нам. *Bu-li-a-rh* (Булгар), както се вижда и отъ *Si-peï-ti*, гдѣто името е правилно. Въ Yüan sh'ao pi намираме *Bular* (id. 84). Р-то не трѣбва да очудва; р и е липсватъ само въ изговора на модерни мандарински диалектъ (Friedrich Hirth, *Nachworte Zur Inschr. des Tonjukuk* Прил. къмъ W. Radloff, *Die alttürkischen Inschr. der Mongolei*, p. 43. nota). На стр. 37. Хиртъ (пок. съч.) като разглежда географическото разпространение на *Tölös*-скитъ народи около год. 600 сл. Христа, различава слѣднитъ групи: група тола, тienst-шанска група, алтайска, трансоксанска, арало-каспийска, въ които спадатъ и *Pei-ju* (така споредъ китайската книга *Sui-Schu*). Въ тая послѣдната форма Хиртъ съглежда „ohne Zwang“ проста китайска транскрипция на името *Buljar* или *Bulgar*.

Заклучение отъ разгледанитъ форми.

I. У всички народи българитъ се наричатъ съ тѣхното национално име, съ което се явяватъ въ историята въ началото на срѣдния вѣкъ. Изключение правятъ албанци, ромъни, цигани и отчасти испански евреи:

¹⁾ Въ перс. и арабски изглежда да е неизвѣстна (липсва у Freytag и Vullers въ значеи на свирало).

²⁾ E. Bretschneider, *Mediaeval researches from Eastern asiatic sources. Fragments toward the knowledge of the geography and history of centrale and western Asia from the 13 th. to the 17. th. century.* Lond. 1888, vol. II part III. explanation of a mongol-chinese mediaeval map of central and western Asia.